Domoljubni radio

Portal domoljubnog radija

Nevidljive rane rata – 3. dio

Antun Brađašević · Saturday, July 11th, 2020

U
zadnjem tekstu otvoreno je pitanje stigmatizacije kao jednog od važnog faktora dodatnog traumatiziranja hrvatskih branitelja oboljelih od PTSP-a koje ne bi smjelo biti zanemareno jer govorimo, metaforički rečeno o upiranju prsta u nekoga, o stereotipima koji su u pozadini predrasuda i koji generaliziraju jednu grupaciju ljudi i gdje se
određene osobine pripisuju gotovo svim članovima te grupe, neovisno o stvarnim varijacijama, odnosno individualnim razlikama između članova.

Stigmatizacija
u ovom kontekstu znači da su hrvatski branitelji oboljeli od PTSP-a nerijetko obilježene kao opasne ili neodgovorne osobe, što naravno za posljedicu ima daljnju patnju, kontinuirano loš osjećaj i osjećaj manje vrijednosti o čemu je kao mogućoj posljedici država trebala razmišljati i sustavno educirati građane kako bi se izbjeglo ovo negativno
obilježavanje koje vraća na stigmu u staroj Grčkoj, na znak načinjen na tijelu kojim su se označavale moralno loše osobe poput robova, izdajnika i kriminalaca. Ili kada bi napravili paralelu s današnjim mehanizmima isključivanja kojima je cilj djelovati u načelu kazne za osobe koje su počinile kriminalna djela kao što je isključivanje iz društva i gubitak slobode tada bi trebali shvatiti kako se osjeća hrvatski branitelj.

Etiketiranje je za svakoga stresno pa tako i za hrvatske branitelje. Na dijagnosticirani PTSP
oni dobivaju dodatne stresove, uslijed kojih se još više traumatiziraju.
Potrebno je prije svega shvatiti da nisu
objektivne ili stvarne okolnosti ili događaji ti koji određuju je li neki
događaj traumatičan, već je to naše subjektivno emocionalno iskustvo događaja.
Što se više uplašite i nemoćno osjećate, veća je vjerojatnost da ćete biti traumatizirani.

O posljedicama

stigmatizacije hrvatskih branitelja se ne progovara, osim u tragovima kao što se ne progovara o stigmatizaciji civilnih žrtava rata, silovanih žena u ratu. Osim stanja nakon nepojmljivog zločina od srama, napetosti, poremećaja ishrane i sna pa do depresije, očaja poniženja, tuge i praznine, stigmatizacija silovanih žena od strane sredine, vlastite obitelji dodatno ih je traumatizirala. Stigmatiziranja nije bila oslobođena ni Crkva, svećenici na ispovijedi te su dobile i sramotnu izjavu – „da sa životom krenu dalje, a zločin silovanja ostave u prošlosti“ kako je to u svom istraživanju „Ratni zločin silovanja tijekom Domovinskog rata na području Đakovačko-osječke nadbiskupije te pokušaj pružanja psihosocijalne i duhovne pomoći žrtvama“ napisala autorica Sanja Legetin, mag.theol.

Stigma
se pojačava ako se kojim slučajem dogodi da hrvatski branitelj počini neki tragični događaj, a događalo, čemu
nesumnjivo doprinose mediji, ne ulazeći u uzroke i stavljajući sve pod „kapu hrvatskog branitelja“ oboljelog od PTSP-,
što nerijetko odudara od istine. Unatoč apelima Ministarstva hrvatskih branitelja da ne koriste a priori i neosnovano status hrvatskog branitelja prilikom izvještavanja o kriznim situacijama, o ubojstvima i samoubojstvima te o svim drugim tragičnim pričama, stvari se ne mijenjaju.

PTSP se danas aktivno istražuje od strane psihijatara, ali i ostalih zdravstvenih djelatnika i liječnika obiteljske medicine jer su oni u svakodnevnom i neposrednom kontaktu s oboljelima kao i njihovim obiteljima. Novim spoznajama i brojnim istraživanjima koja su se provodila, došlo se do zaključka da oboljeli od PTSP-a imaju veći rizik od obolijevanja od malignih bolesti nego ostatak populacije (*Psihološki aspekti onkoloških bolesti kod oboljelih od ratom uzrokovanog posttraumatskog stresnog poremećaj, Sveučilište u Zagrebu. Medicinski fakultet*)

Uzroci i posljedice su neraskidivi i to je gotovo aksiom pa tako stalna prisutnost stigmatizacije izaziva dodatni stres kod hrvatskih branitelja oboljelih od PTSP-s koji postaje trajan, i u konačnici dovodi i do fizičkih oboljenja. Brojke umrlih hrvatskih branitelja od malignih bolesti upravo svjedoče napisanom. Prema dostupnim podacima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, sukladno potpisanom Sporazumu Ministarstva hrvatskih branitelja i HZZJ o provođenju znanstveno-istraživačkog projekta „Praćenje pobola i smrtnosti hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji od 1998. do 2010. godine umrlo je 24.249 hrvatskih branitelja (4,84%). Prema postojećim podacima primarni uzrok smrtnosti u općoj populaciji u Republici Hrvatskoj su bolesti cirkulacijskog i krvožilnog sustava, dok su **primarni uzrok smrtnosti u populaciji hrvatskih branitelja novotvorine (tumori)**.

Onkološkim bolesnicima mijenja se način razmišljanja o životu, mijenja se njihov pogled na budućnost, mogu se osjećati marginalizirano, usamljeno i neshvaćeno od okoline. Dakle, ulazi se kontinuirano iz jedne traume u drugu i to postaje labirint, lutanje ljudskih misli i stanja koja traže izlaz.

Ben Shepard, engleski novinar i povjesničar koji se bavio istraživanjem PTSP-a zaključio je da uz individualni pristup važno uključiti i cjelokupno društvo. U jednom svom tekstu Shepard kaže da ako zapovjednici i političari dobro obave svoj posao, najvažniji dio psihijatrije bit će već napravljen.

Sve gore navedeno trebalo bi osvijestiti javnost kako bi spoznala težinu svega, posebno činjenicu kako je rat vanredno stanje koje izaziva napetost koju duševno zdrava osoba ne može podnijeti. Kada govorimo o ratnim gubicama na prvo mjesto stavljamo broj žrtava i materijalnu

štetu, a rijetko tko se zapita kakve su posljedice rata ostavljene na preživjelima i njihovim obiteljima te obiteljima poginulih.

Jedan
od načina zasigurno je kontinuirana edukacija kao temeljni uvjet postojanja i opstanka ljudske zajednice. Procesom edukacije kroz prenošenje iskustva, znanja, društvenih. normi i vrijednosti kao stečevinu ljudske kulture i civilizacije utjecalo bi se na ublažavanje stigmatizacije, smanjenje daljnje traumatiziranosti, smanjenje broja oboljelih hrvatskih branitelja od malignih bolesti, a sve kako bi se djelovalo u
smjeru povećanja odgovornosti svakog pojedinca za razumijevanje hrvatskih branitelja oboljelih od PTSP-a, i u konačnici za samu zajednicu.

Autor: Mario Strinavić

AGENCIJA ZA ELEKTRONIČKE MEDIJE

VIJEĆE ZA ELEKTRONIČKE MEDIJE

This entry was posted on Saturday, July 11th, 2020 at 8:50 am and is filed under Aktualno, Nekategorizirano You can follow any responses to this entry through the Comments (RSS) feed. Responses are currently closed, but you can trackback from your own site.